

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ "SIS" - 18.12.1989.

INFORMACJE KRAJOWE.

WARSZAWA. 17.12. W przerwie posiedzenia sejm zebrała się Komisja Rolnictwa. Dyskutowano nad wnioskiem Władysława Serafina z PZPR o postawienie wicepremiera, ministra finansów Leszka Balcerowicza przed Trybunałem Stanu za nieprzestrzeganie ustawy o indeksacji. Komisja zdecydowała jednak, że nie wystąpi z taką propozycją, ale podjęła uchwałę o kierunkach działań, które - zdaniem rolników - muszą być podjęte, aby wieś mogła normalnie egzystować. Uchwała nie została jeszcze przedstawiona prezydium Sejmu.

WROCLAW. Prezydium RKW NSZZ "S" Dolny Śląsk wydało następujące oświadczenie: "Uważamy, że publiczne zabieranie głosu przez Przewodniczącego Związku, pana Lecha Wałęsę, w sprawie tej wagi co przyznanie nadzwyczajnych uprawnień dla rządu, bez uprzedniej konsultacji co najmniej na szczęblu Prezydium KKW - nie powinno mieć miejsca. Przewodniczący NSZZ "S" nie jest osobą prywatną i konsekwencje jego wypowiedzi spadają na cały Związek."

RADOM. 16.12. odbyła się druga tura zjazdu NSZZ "S" Ziemia Radomska. 225 delegatów wybrało nowego przewodniczącego regionu - Andrzeja Belinę. Nowy szef MKR-u chce dążyć do zniesienia podziałów, jakie występują w regionie. Delegaci wybrali ciała kolegialne związku. Trzecia część zjazdu, podczas której zostaną dokończzone wybory do Zarządu regionu, oraz odbędzie się wybory do komisji rewizyjnej i delegatów na zjazd krajowy, odbędzie się w pierwszych dniach stycznia 1990 roku.

WARSZAWA. Walny Zjazd Delegatów NSZZ "S" Region Mazowsze w swoich uchwałach złożył wyrazy szacunku ludziom, którzy przyczynili się do przetrwania idei solidarności oraz postanowił wysłać telegram kondolencyjny do żony Andrieja Sacharowa - Jeleny Bonner.

PIONKI. Terenowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "Solidarność" zażądała rozwiązania jednostki przewencyjnej MO (dawniej ZOMO). W oświadczeniu skierowanym na ręce ministra spraw wewnętrznych czytamy m.in.: "Jednostka ta była i jest dla społeczeństwa Pionek obciążeniem nie tyle finansowym, co moralnym. Przejawia się to w postaci czynów niegodnych funkcjonariuszy MO, takich jak : bezkarne wszczynanie awantur, zaczepianie młodych dziewcząt itp. Pomimo tak dużej ilości milicjantów społeczeństwo Pionek nie czuło się i nadal nie czuje się bezpiecznie, wręcz przeciwnie - czego dowodem są liczne włamania i kradzieże mienia obywateli.(...) Po zgłoszeniu kradzieży funkcjonariusze proponują, aby poszkodowany sam szukał złodzieja, co jest przejawem lekceważenia obywatela oraz stosunku MO do społeczeństwa Pionek. (...) W sytuacji obecnego kryzysu gospodarczego nie stać nas na takie marnotrawstwo jakie obserwujemy w postępowaniu nikomu nie potrzebnej takiej właśnie, a nie innej milicji. W związku z powyższym uważamy, że ob. minister potraktuje naszą prośbę poważnie i spowoduje rozwiązanie tej jednostki - dziś zbędnej."

PIONKI. 13.12. w Zakładach Tworzyw Sztucznych "Pronit" odbyło się walne zebranie delegatów NSZZ "S". Postanowiono zażądać od dyrekcji usunięcia z terenu przedsiębiorstwa organizacji PZPR. Uchwalono też rezolucję, w której związkowcy domagają się ukarania osób odpowiedzialnych za wydanie rozkazu strzelania do robotników oraz żądają usunięcia ze stanowisk kierowniczych osób szczególnie

prześladujących i szkalujących działaczy "Solidarności".

LUBLIN. W nocy z 17 na 18.12. na Placu Litewskim nieznani sprawcy oblali farbą pomnik "Wdzięczności Armii Radzieckiej". Trwa intensywne mycie pomnika przez służby miejskie.

NOWY TARG. 17.12., na zebraniu przedwyborczym, delegaci 61 zakładów Solidarności Podhalańskiej podjęli uchwałę popierającą starania MKO z Zakopanego o przenaczenie muzeum Lenina w Poroninie na przedszkole.

WARSZAWA. W OKP i Urzędzie Prezydenta Miasta Warszawy został złożony wniosek obywatelski Okręgowego Komitetu Robotniczego PPS (TKK) i mieszkańców Warszawy, w sprawie zmiany nazwy ul. J. Marchlewskiego na ul. Tomasz Arciszewskiego lub Aleję Sierpnia 80. Jednocześnie postuluje się usunięcie pomnika J. Marchlewskiego. Koszt operacji pokryje, powołany w tym celu, wspólny Komitet.

WROCLAW. 18.12. Wrocławska Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa rozpoczęła akcję protestacyjną polegającą na wywieszeniu flag. Pracownicy domagają się podwyższenia płac i poprawy warunków BHP.

BIELSKO BIAŁA. 15 grudnia, na zaproszenie sekcji przemysłu lekkiego NSZZ "S", rad pracowników i dyrekcji, przybyli do Bielska wiceminister finansów oraz dyrektorzy departamentów Ministerstwa Przemysłu oraz Ministerstwa Współpracy z Zagranicą. Przedstawiciele rządu starali się wyjaśnić politykę rządu dotyczącą przemysłu lekkiego. Mówiono o podatkach i zaopatrzeniu w surowce.

BIELSKO BIAŁA. NSZZ "Solidarność" Służby Zdrowia przeprowadziła zbiórke pieniędzy na Fundusz Tadeusza Mazowieckiego. Zebrano 1,7 mln złotych. Na ten sam cel zbierali również pieniądze pracownicy Fabryki Samochodów Małolitrażowych - wydział WP-25 zgromadził 700 tysięcy, a wydział WP-38 - 160 tysięcy złotych. Pracownicy wagonowni w Czarnolesie zebrali na Fundusz 430 tysięcy złotych.

ELBLAG. 18.12. odbyły się uroczyste obchody rocznicy tragicznych wydarzeń 1970 roku. O godzinie 15 delegacje zakładów pracy złożyły wieńce i wiązanki kwiatów pod pomnikiem "Ofiar Grudnia 70". O godz. 18 odprawiona zostanie msza święta w intencji ojczyzny i poległych. W uroczystościach udział zapowiedzieli posłowie i senatorowie regionu elbląskiego.

KATOWICE. ~~Otrzymał~~ potwierdzenie i uzupełnienie informacji o zajściach ulicznych w Katowicach, które miały miejsce 16.12. po oficjalnych uroczystościach rocznicowych pod kopalnią "Wujek". ~~Po zakończeniu uroczystości, uformowały się dwa pochody. Grupa KPN spokojnie przeszła przez miasto. Za nią maszerowała druga grupa - Solidarności Walczącej, która także przeszła przez miasto. W czasie przemarszu uczestnicy drugiego pochodu obrzucili kamieniami samochody stojące obok Miejskiego Urzędu Spraw Wewnętrznych, po czym na Placu Wolności obrzucili butelkami z farbą i benzyną pomnik Wdzięczności żołnierzom Armii Radzieckiej. Gdy zebrani zaczęli się rozchodzić interweniowała milicja. Milicja zaatakowała bez ostrzeżenia, demonstrantów bito, zatrzymywano także przypadkowych przechodniów. Zatrzymano 33 osoby, z czego 32 wypuszczono po kilku godzinach, a jedną dopiero 17.12 po południu. W stosunku do zatrzymanych prowadzone są działania dochodzeniowe przed skierowaniem spraw na normalną drogę sądową. Zatrzymani i pobici zostali m.in. Aleksander Biały pracownik KWK "Grodziec",~~

T.Ardziejewski z Opola, P.Świergot uczeń z Sosnowca.

INFORMACJE ZAGRANICZNE - WAI

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. Premier Martin Cizla i minister spraw zagranicznych Jiri Dientsbier udadza się w przyszłym tygodniu do Moskwy. Obecnie przygotowywane jest porozumienie w sprawie wycofania wojsk radzieckich z Czechosłowacji.

PRAGA. 17.12. miesiąc po demonstracji, jaka odbyła się w Pradze 17.11. zebrały się dziesiątki tysięcy osób, by uczcić ten dzień.

PRAGA. Żołnierze jednej z praskich jednostek, w liście do ministra obrony narodowej, żądają, aby skrócenie zasadniczej służby wojskowej, które ma nastąpić w przyszłym roku, dotyczyło także tych żołnierzy, którzy już pełnią służbę.

PRAGA. 18.12. premier rządu słowackiego Milan Czirz przyjął ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji Jiriiego Dientsbiera. Doszli oni do wniosku, że Słowacja powinna być szerzej reprezentowana w czechosłowackiej dyplomacji. Rozmawiano także o wycofaniu wojsk radzieckich z Czechosłowacji i możliwości utworzenia konsulatów USA i Kanady w Bratysławie.

PRAGA. Według źródeł partyjnych, w województwie południowomorawskim w ciągu ostatniego miesiąca 5 tys. osób z 224 tys. członków partii oddało legitymacje partyjne. 90 podstawowych organizacji partyjnych rozwiązało się, a liczba pracowników aparatu partyjnego ma być obniżona o 45 proc.

PRAGA. Przedstawiciele studentów, w liście do przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego, zaproponowali, aby wybory prezydenta były bezpośrednio transmitowane przez telewizję. Wybory prezydenta nie odbędą się na posiedzeniu Parlamentu w dniu 19.12.

PRAGA. 15.12., w budynku komitetu miejskiego Socjalistycznego Związku Młodzieży, odbyły się obrady okrągłego stołu, na które zaproszono członków Czechosłowackiej Partii Ludowej, Socjalistycznej, Odrodzenia, Junaka, niezależnych studentów i uczniów szkół średnich. Nikt z zaproszonych nie przybył na obrady, w czasie których miano omawiać powołanie nadrzędnej organizacji wszystkich stowarzyszeń młodzieżowych, w której SZM miałby taką samą pozycję jak wszystkie pozostałe organizacje. Komitet miejski SZM chce zwołać ponowne obrady na 21.12.

PRAGA. 16.12. Prezydium Zgromadzenia Federalnego CSRS uchwaliło zwołanie 18 zebrania obu izb na wtorek 19.12. W programie jest oświadczenie programowe rządu CSRS i zmiana ustawy prawnej o federacji czechosłowackiej. Grupa inicjatywna posłów ZF proponuje w trakcie tego posiedzenia zmianę art.62, pkt.3, tak aby w przypadku zwolnienia premiera z funkcji przed upływem kadencji, ponowne wybory odbywały się najpóźniej w ciągu 40 dni. Przewiduje się, że prezydent nie będzie wybierany drogą głosowania obywateli i że na miejsca tych posłów ZF, którzy nie dają gwarancji rozwoju demokracji politycznej, zostaną mianowani bądź wybrani obywatele będący reprezentantami aktualnych kierunków politycznych.

ZSRR.

JENIKIJEW. Spółka Pracownicza z miejscowości Horliwka oraz Rada

Pracownicza przedsiębiorstwa "Ordżonikidze" w mieście Jenikijewo uchwalili tekst odezwy do miejscowej ludności. Autorzy piszą, że w mieście znajduje się fabryka chemiczna stale zanieczyszczająca najbliższe otoczenie. Niedawno z fabryki przedostała się do wód gruntowych duża ilość chlorku benzolu i innych szkodliwych substancji. Wycieki przedostały się m.in. na teren miejscowej kopalni, wskutek czego trzech górników zginęło, a 50 innych, w tym także pracownicy ze służb ratowniczych, uległo zatruciu. Autorzy dokumentu żądają od władz zdecydowanych działań w celu jak najszybszego zlikwidowania następstw ekologicznej katastrofy.

KIJÓW. 17.12., na placu obok stadionu, odbył się żałobny wiec poświęcony pamięci Sacharowa. Na apel Ruchu Ludowego na Rzecz Przebudowy zebrało się ok. 30 tys. ludzi. Jedną z przemawiających osób wysunęła propozycję, aby usunąć pomnik czekistów, a plac na którym stał, nazwać imieniem Sacharowa. Obecni na wiecu opowiedzieli się za usunięciem art. 6 z Konstytucji, o przewodniej roli partii. Przyjęto rezolucję, w której m.in. proponuje się ogłosić 18 grudnia dniem żałoby, opublikować opracowany przez Sacharowa alternatywny projekt Konstytucji ZSRR i odezwę wzywającą do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych.

MOSKWA. 18.12. z inicjatywy Komitetu Organizacyjnego Prawosławnej Konstytucyjno-Monarchistycznej Partii Rosji, na terenie klasztoru Dońskiego, w cerkwi pod wezwaniem cara Mikołaja-męczennika oraz wszystkich męczenników Rosji, odprawiono mszę żałobną w intencji zmarłego Andrieja Sacharowa. Nabożeństwo celebrował ojciec Władimir Mitiukow.

ALMA-ATA. 17.12. W mieście rozrzucono ulotki podpisane przez stowarzyszenie "Żylpochsan", federację niezależnych stowarzyszeń Alma-Aty oraz Społeczny Komitet Praw Człowieka. Organizacje te domagają się postawienia przed sądem winnych masakry w 1986 r. Mowa jest m.in. o prokuratorze generalnym Kazachstanu, Jelmesowie, sędzim głównym Muchammetowie oraz o szefie miejscowego KGB, Miroszniku. 18.12. w rocznicę wydarzeń 86 roku, młodzież miasta zaplanowała wiec oraz marsz demonstracyjny. Władze ostrzegły, że siłom MSW wydano rozkaz niedopuszczenia do manifestacji wszystkimi posiadanymi środkami.

NOWOSYBIRSK. 16.12. dokonano rewizji w mieszkaniu Maksima Klimienki, przewodniczącego Syberyjskiej organizacji na rzecz praw człowieka "Wiedeń-89", redaktora biuletynu informacyjnego "Sibia". Do mieszkania wdarło się trzech uzbrojonych milicjantów z nakazem rewizji "w poszukiwaniu narkotyków". Ponieważ znaleziono pojemnik z gazem obronnym, Klimienkę oskarżono o przechowywanie bojowych środków chemicznych. Skonfiskowano telefaks, nagrania audio i wideo. Właściciela mieszkania odprowadzono na przesłuchanie. Wiadomo, że przetrzymywany będzie co najmniej przez 3 doby, zgodnie z art. 226 KK (przechowywanie bojowych środków chemicznych) oraz art. 224 KK (nielegalna demonstracja).

LWÓW. 16.12. W ciągu ostatnich dwóch tygodni kampania przedwyborcza przybrała na sile. Utworzono Blok Demokratyczny, w którego skład weszły niemal wszystkie organizacje niezależne, m.in. Stowarzyszenie Ukraińskiej Mowy im. T. Szewczenki, Towarzystwo Kulturologiczne, Ukraiński Związek Helsiński oraz Zrzeszenie "Ruch". "Ruch", jego zarząd i Rada stały się siłą konsolidującą niezależne organizacje. Na ich zjeździe przyjęto program "Ruchu", wystosowano manifest przedwyborczy Bloku Demokratycznego. Uzgodniono, że w każdym okręgu

wyborczym BD wysuwać będzie po 3-4 kandydatów. W siedmiu lwowskich okręgach wysunięto kandydatów niezależnych, m.in. Władysława Czernowego, Stepana Chmarę i Iwana Dracza. Aparatowi partyjnemu również udało się zgłosić kilku kandydatów alternatywnych w stosunku do Bloku Demokratycznego. 17.12. we lwowskim "Hyde Parku", stowarzyszenie "Memorial" zorganizowało wiec dla upamiętnienia ukraińskich organizacji kulturalnych działających w latach 30-tych na terenie polskich Kresów Wschodnich.

BAKU. 16.12. Azerbejdżańskie zrzeszenie "Kobiety na Rzecz Praw Człowieka" zorganizowało manifestację przeciwko sytuacji w radzieckich siłach zbrojnych, gdyż młodzi ludzie giną w trakcie zasadniczej służby. Protestowano również przeciw kierowaniu azerskich poborowych w inne rejony ZSRR. Ogółem manifestowało ok. 10 tys. osób.

RUMUNIA.

TIMISOARA. Jak podają naoczni świadkowie przybywający z Rumunii, 16 i 17.12. w Timisoarze i Aradzie doszło do ostrych starć demonstrantów z milicją. W sobotę kilkuset wiernych zebrało się pod kościołem reformatorskim w Timisoarze, aby bronić węgierskiego duchownego pastora Laszlo Toekesa i jego rodzinę przed przymusowym wysiedleniem. W mieście sparaliżowany był ruch uliczny, patroli milicji legitymowały przechodniów. Do "żywego łańcucha" sprzed kościoła przyłączali się coraz nowi demonstranci. Około drugiej w nocy, z soboty na niedzielę, kiedy milicja na nowo próbowała użyć siły wobec pastora i jego najbliższych, kilkutysięczny już tłum zagroził drogę wznosząc okrzyki "precz z Ceausescu", "precz z dyktatura". Tłum ruszył w kierunku domu partii rozbijając wystawy, podpalając samochody. Palono portrety i książki Ceausescu. Do godz. 4 nad ranem trwały potyczki z milicją, która za pomocą gumowych pałek usiłowała rozproszyc demonstrantów. Według relacji świadków jeszcze 17.12. w południe pojawiały się w mieście mniejsze grupy protestantów. Los pastora Toekesa nie jest znany.

WĘGRY.

BUDAPESZT. 17 grudnia obradował kongres partii komunistycznej, uważającej się za jedyne prawowitego spadkobiercę WSPR. Karol Gros powiedział, że zebrano już 65 tys. podpisów deklarujących swą przynależność ideową do partii komunistycznej. Były pierwszy sekretarz w ostrych słowach skrytykował październikowy kongres WSPR, twierdząc, że od roku przygotowujące się siły frakcyjne, rozbiły jedność partii, wprowadziły w błąd delegatów, w niedemokratyczny sposób zmieniły nazwę i charakter partii, sądząc, że większość pójdzie za nimi. Karol Gros ostrzegł, że siły prawicowe organizują się w celu przywrócenia systemu kapitalistycznego na Węgrzech i chcą to osiągnąć "nie za pomocą zbrojnego przewrotu lecz sprytnie wymyślona, polityczna demagogia".